

[Undervisningsministeren.]

men saa til Gengæld bruger Haanden saa meget haardere f. Eks. overfor de militære, lige i Modsætning til den foregaaende Finansminister, men netop denne Forskel fylder mig med Glæde.

Det ærede Medlem Hr. N. Neergaard maa for øvrigt ikke tro, at jeg ikke har maattet holde igen overfor en hel Mængde Krav og Ønsker, hvoraf mange virkelig har været berettigede, holde igen af statsfinansielle Grunde, og saa var der jo ikke noget at gøre. Adskillige af de Ønsker og Krav, der har været fremme denne Sommer, vilde jeg meget gerne have opfyldt, men det maa nu vente, til Statsfinanserne tillader det.

Det ærede Medlem Hr. Holstein rettede en Række Bemærkninger til Udenrigsministeren, men det var øjensynlig en Fortalelse, det var mig, han sigtede til. Jeg skal villigt erkende, at „Undervisningsministeriet“, dette 9-Stavelses Ord med 4 Stavelser paa Rad, der alle har det lidet klangskønne „i“, er et meget besværligt Ord; jeg kunde godt ønske et, der var lettere at udtale. Oprindeligt hed det jo: Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Danmark, det var det gamle officielle Udtryk for Kultusministeriet, som vi for Nemheds Skyld kaldte det. Ved Adskillelsen i 1916 blev Kirken af med „Væsenet“, dette Ord, der for Resten var saa betegnende for Statskirkens Tankegang, saa løb Kirken med det kønne lette Ord; vi blev ogsaa af med „Væsenet“, men vi beholdt det lange og besværlige.

Forleden Dag fik jeg Brev fra min Kollega i Bulgarien, han kaldte sig Kulturminister og adresserede Brevet til den danske Kulturminister, men det vilde sikkert blive betegnet som skammelig Anmasselse, som jeg ikke kunde tænke mig at gøre mig skyldig i, hvis jeg antog et saadant Navn. Ogsaa Oplysningsministeriet vilde vist klinge lidt for højbenet. Men hvad om man slet og ret kaldte det Skoleministeriet og Skoleminister. Universitetet, Polyteknisk Læranstalt, Kunstakademiet, Tandlægeskolen o. s. v. er jo ogsaa Skoler, og Museerne, ja selv Teatret burde dog til en vis Grad være det, saa jeg skulde ikke have noget imod, at de, der havde svært ved at udtale „Undervisningsministeriet“, sagde Skoleministeriet.

Men det, det ærede Medlem Hr. Holstein vilde, var at anke over denne Oversvømmelse af Studenter fra de mindre bemidlede Samfundsklasser. Den højtærede Statsminister har allerede svaret godt og fyndigt herpaa, og jeg behøver derfor ikke

at komme ind paa Gentagelser. I sin Replik søgte det ærede Medlem Hr. Holstein noget at bortforklare, hvad han havde sagt, men ser man efter i Fortrykket, vil man se, at det ærede Medlem ikke mindre end 7 Gange lige i Rad bruger Udtrykket: de mindre bemidlede Befolkningsklasser. Det var dem, han tænkte paa, og aldeles ikke Overklassen.

Nu vil jeg mene, at skulde der foretages en psyko-teknisk Prøve ved Optagelsen i den højere Skole, vilde det ingenlunde blive Overklassebørnene, der stod sig bedst. Overklassevilkaar fremmer i Almindelighed ikke den moralske og intellektuelle Udvikling — Trællestand for Resten heller ikke. Derfor er mit Partis og mit Ideal en Samfundstilstand, hvor der, som Drachmann saa smukt siger i „Vølund Smed“, ikke er Herrer mere, fordi der ikke længere er Trælle.

Tre ærede jyske Partifæller, de ærede Medlemmer Hr. A. C. Mortensen, Hr. Sneum og Hr. Bomholt, harganske naturligt beskæftiget sig med Spørgsmaalet om det jyske Universitet. Lige inden jeg gik fra Ministeriet her over til Rigsdagen, kom Københavns Universitets Erklæring i Sagen angaaende den 1-aarige Undervisning til Kantussen, den forberedende medicinske Eksamen og det dertil knyttede kemisk-fysiske Institut, men jeg har ikke haft Tid til at fordybe mig deri. Jeg ser et Blad meddele, at jeg i Dag til Formiddag skulde modtage en sønderjydsk Deputation om Sagen. Det er ikke rigtigt, men den kommer paa Torsdag. Paa dette Tidspunkt ønsker jeg derfor kun at sige det, som jeg allerede sagde i Sommer, og som det ærede Medlem Hr. Sneum for øvrigt ogsaa henviste til, at naturligvis skal der ikke og kan der overhovedet ikke træffes nogen Afgørelse udenom den danske Rigsdag.

Det ærede Medlem Hr. Bomholt var desuden inde paa Spørgsmaalet om Lærebøgerne og gav en drastisk og meget interessant Skildring af Lærebøger, som endnu kan findes den Dag i Dag. Jeg skal herom sige, at Undervisningsministeriet — eller skal vi sige Skoleministeriet — har meget lidt Indflydelse paa dette Spørgsmaal, Religionslærebøgerne er nemlig de eneste, som stadig er autoriserede. I 1914 bekendtgjorde Ministeriet, at den tidligere Autorisation eller Anbefaling af Skolebøger hørte op, og det er nu en Sag, som de lokale Skolemyndigheder alene afgør. Denne bekendtgørelse af 1914 hang sammen med — hvad ældre Medlemmer vil huske — den bekendte Lærebogsaffære, der dukkede op under Ministeriet Berntsen, da Professor Østergaard havde